

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

ΕΝΟΨΕΙ ΤΗΣ 90^{ης} ΔΕΘ

Η Διεθνής Έκθεση Θεσσαλονίκης αποτελεί κάθε χρόνο κορυφαίο πολιτικό και οικονομικό σημείο αναφοράς για τη χώρα. Στη σημερινή συγκυρία, οφείλει να αποτελέσει αφετηρία εθνικής συνεννόησης για το επόμενο παραγωγικό κεφάλαιο της Ελλάδας.

Η ελληνική οικονομία έχει πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα τα τελευταία χρόνια. Έχει ανακτήσει αξιοπιστία, έχει βελτιώσει τη δημοσιονομική της εικόνα, έχει ενισχύσει την επενδυτική της θέση, έχει μειώσει την ανεργία και έχει αποκαταστήσει σε μεγάλο βαθμό τη διεθνή εμπιστοσύνη. Τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, της Τράπεζας της Ελλάδος, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του ΟΟΣΑ και του ΔΝΤ επιβεβαιώνουν ότι η χώρα εξακολουθεί να αναπτύσσεται με ρυθμούς υψηλότερους από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Ωστόσο, η επόμενη περίοδος θα είναι πιο απαιτητική. Οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας εισέρχονται στην τελική φάση υλοποίησης. Οι διεθνείς γεωπολιτικές και ενεργειακές αβεβαιότητες αυξάνονται. Το κόστος παραγωγής παραμένει υψηλό. Η πρόσβαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση εξακολουθεί να είναι περιορισμένη. Το ιδιωτικό χρέος λειτουργεί ως τροχοπέδη για μεγάλο μέρος της πραγματικής οικονομίας. Η έλλειψη δεξιοτήτων και ανθρώπινου δυναμικού επηρεάζει την παραγωγική ικανότητα των επιχειρήσεων. Παράλληλα, η παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας παραμένει χαμηλότερη από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, περιορίζοντας τη δυνατότητα διατηρήσιμης αύξησης μισθών, εισοδημάτων και ανταγωνιστικότητας.

Το ΕΒΕΑ, ως το μεγαλύτερο Επιμελητήριο της χώρας και θεσμικός εκπρόσωπος της επιχειρηματικότητας, της παραγωγικής οικονομίας, της βιομηχανίας, του εμπορίου, των υπηρεσιών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, καταθέτει το παρόν υπόμνημα όχι ως κατάλογο αποσπασματικών αιτημάτων, αλλά ως συνεκτική ατζέντα εθνικής οικονομικής πολιτικής, τεκμηριωμένη με πρόσφατα στοιχεία επίσημων φορέων.

Στόχος μας είναι μια οικονομία που παράγει περισσότερη αξία, εξάγει περισσότερο, καινοτομεί ταχύτερα, δημιουργεί καλύτερες θέσεις εργασίας, στηρίζει τις ΜμΕ να μεγαλώσουν, μειώνει τα διοικητικά και χρηματοδοτικά εμπόδια και αξιοποιεί την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση ως μοχλό ανταγωνιστικότητας. Η 90^η ΔΕΘ μπορεί και πρέπει να σηματοδοτήσει αυτή τη μετάβαση.

Ι. ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

Η ελληνική οικονομία βρίσκεται σε φάση θετικής αλλά ευάλωτης μετάβασης. Το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,0% το α' τρίμηνο του 2026 (ΕΛΣΤΑΤ). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ανάπτυξη 1,8% το 2026 και 1,6% το 2027. Η εξέλιξη επιβεβαιώνει ότι η Ελλάδα διατηρεί δυναμική, αλλά εισέρχεται σε φάση πιο μετριοπαθών ρυθμών. Σε δημοσιονομικό επίπεδο, το πρωτογενές αποτέλεσμα της Γενικής Κυβέρνησης για το 2025 διαμορφώθηκε στο 4,9% του ΑΕΠ —από τα υψηλότερα στην ΕΕ— ενώ ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ υποχώρησε στο 146,1%.

Η αποκλιμάκωση της ακρίβειας έχει ανακοπεί. Τον Μάιο 2026 ο εθνικός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή αυξήθηκε κατά 5,2% και ο εναρμονισμένος κατά 4,9% σε ετήσια βάση —ο τρίτος υψηλότερος στην Ευρωζώνη— με κύρια ώθηση από την ενέργεια (ΕΛΣΤΑΤ/Eurostat). Η Τράπεζα της Ελλάδος προβλέπει μέσο γενικό πληθωρισμό 3,8% για το 2026 (έναντι 3,0% στην Ευρωζώνη) και ενεργειακό πληθωρισμό 11,1% (έναντι 8,4%), με σταδιακή αποκλιμάκωση από το 2027 (~2,6%). Οι ανατιμήσεις σε ενέργεια, μεταφορές, τρόφιμα, ενοίκια και υπηρεσίες επιβαρύνουν ιδιαίτερα τις ΜμΕ, που έχουν μικρότερα περιθώρια απορρόφησης κόστους.

Το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας υπήρξε κρίσιμο εργαλείο επενδυτικής ώθησης. Το ελληνικό σχέδιο έχει συνολική αξία 36,61 δισ. ευρώ, εκ των οποίων 18,22 δισ. ευρώ είναι επιχορηγήσεις και 17,73 δισ. ευρώ δάνεια. Όλα τα ορόσημα και οι στόχοι πρέπει να ολοκληρωθούν έως τον Αύγουστο 2026, με τις εκταμιεύσεις να κλείνουν έως το τέλος του έτους. Η χώρα πρέπει, επομένως, να σχεδιάζει ήδη τη μετάβαση από την απορρόφηση πόρων στη δημιουργία διατηρήσιμης παραγωγικής αξίας.

Το επενδυτικό κενό παραμένει κρίσιμο. Παρά την ανάκαμψη των παραγωγικών επενδύσεων που καταγράφει η Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνολικές επενδύσεις παραμένουν στο 14%–15% του ΑΕΠ, έναντι ευρωπαϊκού μέσου όρου κοντά στο 21%. Η κάλυψη του κενού δεν μπορεί να βασιστεί μόνο σε ευρωπαϊκούς πόρους, χρειάζεται σταθερή κινητοποίηση και ιδιωτικών κεφαλαίων.

Η παραγωγικότητα είναι η κεντρική πρόκληση. Σύμφωνα με μελέτη του IOBE, η παραγωγικότητα της εργασίας αντιστοιχεί περίπου στο 54% του ευρωπαϊκού μέσου όρου ανά εργαζόμενο και στο 43% ανά ώρα εργασίας, με τη χώρα να κατατάσσεται στην 23η θέση στην ΕΕ-27. Η ανάπτυξη στηρίχθηκε σε σημαντικό βαθμό στην αύξηση της απασχόλησης και λιγότερο στη βελτίωση της παραγωγικής αποδοτικότητας, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα αύξησης μισθών χωρίς απώλεια ανταγωνιστικότητας.

Η πρόσβαση των ΜμΕ σε χρηματοδότηση παραμένει άνιση. Οι μικρές επιχειρήσεις δανείζονται με επιτόκια αισθητά υψηλότερα από τις μεγάλες (διαφορά που υπερβαίνει τις 150 μονάδες βάσης), ενώ σημαντικό ποσοστό ΜμΕ αποφεύγει να αιτηθεί δανεισμό φοβούμενο την απόρριψη —από τα υψηλότερα στην Ευρωζώνη (ΕΚΤ-SAFE, ΟΟΣΑ, ΤτΕ). Πρόκειται για ζήτημα παραγωγικής κλίμακας, διαφάνειας, εταιρικής οργάνωσης και διαθέσιμων εναλλακτικών εργαλείων.

Το ιδιωτικό χρέος λειτουργεί ως εμπόδιο επανεκκίνησης. Το συνολικό ιδιωτικό χρέος εκτιμάται στα 240 δισ. ευρώ. Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία υπερβαίνουν τα 160 δισ. ευρώ, με πάνω από 4,7 εκατ. ΑΦΜ να εμφανίζουν οφειλές προς τη φορολογική διοίκηση (Υπ. Εθνικής Οικονομίας, ΑΑΔΕ). Η αποκατάσταση της χρηματοδοτικής πρόσβασης βιώσιμων επιχειρήσεων προϋποθέτει λειτουργικές ρυθμίσεις, πραγματική δεύτερη ευκαιρία και διαχωρισμό των στρατηγικών κακοπληρωτών από τις επιχειρήσεις που μπορούν να σταθούν ξανά.

Το ενεργειακό κόστος παραμένει κρίσιμος παράγοντας ανταγωνιστικότητας. Η ελληνική βιομηχανία πληρώνει από τα ακριβότερα τιμολόγια ρεύματος στην Ευρώπη, με το ενεργειακό κόστος να αντιστοιχεί σε σημαντικά υψηλότερο μερίδιο του κόστους παραγωγής σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ (IOBE, Eurostat). Η πράσινη μετάβαση πρέπει να γίνει εργαλείο μείωσης κόστους και όχι πρόσθετο βάρος συμμόρφωσης.

Οι ελλείψεις δεξιοτήτων διαμορφώνουν οριζόντιο περιορισμό ανάπτυξης. Σύμφωνα με την έρευνα ManpowerGroup 2026, περίπου το 84% των Ελλήνων εργοδοτών δυσκολεύεται να καλύψει θέσεις εργασίας —από τα υψηλότερα ποσοστά στην Ευρώπη. Η αγορά χρειάζεται τεχνικές, ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες, δεξιότητες τεχνητής νοημοσύνης, εξαγωγικές ικανότητες και μεσαία στελέχη παραγωγικής οργάνωσης. Η σύνδεση κατάρτισης, ΑΕΙ, ΕΕΚ, Επιμελητηρίων και επιχειρήσεων πρέπει να γίνει άμεση και μετρήσιμη.

II. Η ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΒΕΑ: ΈΝΑ ΝΕΟ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟ

Το ΕΒΕΑ θεωρεί ότι η χώρα έχει εξαντλήσει τα περιθώρια ενός μοντέλου που στηρίζεται κυρίως στην κατανάλωση και στην απορρόφηση πόρων. Η Ελλάδα χρειάζεται ένα νέο παραγωγικό συμβόλαιο, που να υλοποιεί πέντε θεμελιώδεις μεταβάσεις:

1. **Από την κατανάλωση στην παραγωγή** — με ισχυρότερη μεταποίηση, εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες, τεχνολογία και εξωστρέφεια.
2. **Από τη μικρή και κατακερματισμένη επιχειρηματικότητα στη συνεργασία και τη μεγέθυνση** — χωρίς απαξίωση της μικρής επιχείρησης, αλλά με κίνητρα ώστε να αποκτή κλίμακα, διοικητική επάρκεια, χρηματοδότηση και διεθνή παρουσία.
3. **Από την απορρόφηση πόρων στη δημιουργία διατηρήσιμης παραγωγικής αξίας** — ώστε κάθε δημόσιο, ευρωπαϊκό ή ιδιωτικό κεφάλαιο να συνδέεται με παραγωγικό αποτέλεσμα, θέσεις εργασίας, εξαγωγές, καινοτομία και φορολογική βάση.
4. **Από την επιδοματική λογική στα μόνιμα κίνητρα επενδύσεων, καινοτομίας και εξωστρέφειας** — με σταθερότητα κανόνων και αξιολόγηση αποτελέσματος.
5. **Από τη διαχείριση κρίσεων στην προληπτική ανθεκτικότητα** — απέναντι σε ενεργειακές, κλιματικές, γεωπολιτικές, τεχνολογικές και χρηματοοικονομικές αναταράξεις.

III. ΒΑΣΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

A. Φορολογική σταθερότητα και ελάφρυνση της παραγωγικής οικονομίας

Η φορολογική πολιτική πρέπει να ενθαρρύνει την παραγωγή, την εργασία, την επένδυση και τη μεγέθυνση, με προβλεψιμότητα ως προϋπόθεση κάθε επένδυσης. Προτείνονται:

- Θέσπιση πενταετούς πλαισίου φορολογικής σταθερότητας («φορολογικό κλείδωμα») για επιχειρήσεις που υλοποιούν παραγωγικές επενδύσεις.
- Σταδιακή μείωση του μη μισθολογικού κόστους, με προτεραιότητα στις πλήρεις θέσεις, τις νέες προσλήψεις και τους κλάδους με έλλειψη προσωπικού.
- Φορολογικά κίνητρα επανεπένδυσης κερδών σε μηχανολογικό εξοπλισμό, ψηφιακά συστήματα, Ε&Α, εξαγωγικές υποδομές και εξοικονόμηση ενέργειας.
- Υπεραποσβέσεις για πράσινες, ψηφιακές και παραγωγικές επενδύσεις, με απλή διαδικασία πιστοποίησης.
- Ειδικό φορολογικό πλαίσιο για συγχωνεύσεις, συνεργασίες, clusters, κοινοπραξίες εξαγωγών και κοινές επενδύσεις ΜμΕ.
- Καθιέρωση υποχρεωτικής αξιολόγησης των φορολογικών επιπτώσεων στις ΜμΕ πριν από κάθε σημαντική νομοθετική αλλαγή.
- Σταδιακή αποκλιμάκωση της προκαταβολής φόρου από το 80% στο 40%, ιδίως για τις συνεπείς και νέες επιχειρήσεις, καθώς και σε όσες υλοποιούν επενδύσεις ή αυξάνουν την απασχόληση.
- Οριστική κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για όλες τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες, ώστε να αρθεί ένα οριζόντιο και αντιαναπτυξιακό βάρος που δεν συνδέεται με την πραγματική φοροδοτική ικανότητα.

B. Ρύθμιση ιδιωτικού χρέους και αποκατάσταση χρηματοδοτικής πρόσβασης

Η χώρα δεν μπορεί να πετύχει βιώσιμη παραγωγική μετάβαση με μεγάλο μέρος της επιχειρηματικότητας αποκλεισμένο από χρηματοδότηση. Προτείνονται:

- Βελτίωση του εξωδικαστικού μηχανισμού με ταχύτερες αποφάσεις, αυτοματοποιημένες ρυθμίσεις, μεγαλύτερη διαφάνεια και δεσμευτικότητα για τους πιστωτές.
- Ενιαίος μηχανισμός παρακολούθησης οφειλών προς Δημόσιο, ασφαλιστικά ταμεία, τράπεζες και servicers.
- Θεσμοθέτηση μόνιμης και λειτουργικής δυνατότητας ρύθμισης οφειλών προς το Δημόσιο σε έως 120 δόσεις, με κριτήρια βιωσιμότητας και συνέπειας, ώστε να διευκολύνεται η επανένταξη επιχειρήσεων στην κανονικότητα.
- Πλήρης και αυτοματοποιημένος συμψηφισμός οφειλών και απαιτήσεων μεταξύ επιχειρήσεων και Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένων επιστροφών φόρων, απαιτήσεων από συμβάσεις και λοιπών βεβαιωμένων απαιτήσεων.
- Λειτουργικές ρυθμίσεις με βάση τη βιωσιμότητα της επιχείρησης και όχι μόνο την αξία των εξασφαλίσεων.

- Ειδική συμπληρωματική λύση για παλαιές εγγυημένες οφειλές και δάνεια σε πυρόπληκτες και πλημμυρόπληκτες περιοχές, λαμβάνοντας υπόψη ότι υφίστανται γενικές διαδικασίες ρύθμισης δανείων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, αλλά δεν έχει διαμορφωθεί επαρκές ειδικό πλαίσιο για τον κοινωνικό και αποκαταστατικό χαρακτήρα των συγκεκριμένων οφειλών.
- Θεσμικό πλαίσιο επανένταξης βιώσιμων επιχειρήσεων στο τραπεζικό σύστημα μετά από επιτυχή ρύθμιση.
- Πραγματική δεύτερη ευκαιρία για επιχειρηματίες που απέτυχαν χωρίς δόλο, ώστε να μην αποκλείονται μόνιμα από την οικονομική δραστηριότητα.

Γ. Νέα χρηματοδοτικά εργαλεία για τις ΜμΕ

Η επόμενη ημέρα μετά το Ταμείο Ανάκαμψης απαιτεί νέα αρχιτεκτονική χρηματοδότησης, με μόχλευση εθνικών, ευρωπαϊκών και ιδιωτικών πόρων (ΕΑΤ, ΕΤΕπ, EBRD). Προτείνονται:

- Στοχευμένη αξιοποίηση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης 2026–2030 για τη χρηματοδότηση παραγωγικών επενδύσεων και τη διεύρυνση της πρόσβασης των ΜμΕ σε σύγχρονα χρηματοδοτικά εργαλεία.
- Ενίσχυση εγγυοδοτικών εργαλείων νέας γενιάς μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, για διεύρυνση της περιμέτρου δανειοδότησης.
- Επέκταση μικροπιστώσεων για πολύ μικρές επιχειρήσεις και νέους επαγγελματίες, εκτός παραδοσιακών τραπεζικών κριτηρίων.
- Αναπτυξιακά δάνεια με μειωμένο επιτόκιο για μεταποίηση, εξαγωγές, πράσινη μετάβαση και ψηφιακό μετασχηματισμό.
- Εργαλεία venture debt για καινοτόμες επιχειρήσεις χωρίς επαρκείς εξασφαλίσεις.
- Ταμεία συνεπένδυσης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για παραγωγικές επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Ειδικά προγράμματα για τεχνητή νοημοσύνη, αυτοματοποίηση παραγωγής, κυβερνοασφάλεια, ηλεκτρονικό εμπόριο και εξαγωγική πιστοποίηση.

Δ. Μεγέθυνση και συνεργασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Η μικρή κλίμακα δεν πρέπει να αποτελεί μόνιμο διαρθρωτικό μειονέκτημα. Προτείνονται:

- Κίνητρα για συνεργατικά σχήματα ΜμΕ χωρίς υποχρεωτική συγχώνευση.
- Φορολογική και χρηματοδοτική ενίσχυση για κοινές προμήθειες, κοινά logistics, κοινή εξαγωγική παρουσία και κοινές ψηφιακές πλατφόρμες.
- Δημιουργία κλαδικών και τοπικών clusters με συμμετοχή των Επιμελητηρίων.
- Υποστήριξη συγχωνεύσεων όπου υπάρχει σαφής οικονομική λογική.
- Πρόγραμμα μετάβασης γενεών για οικογενειακές επιχειρήσεις, με συμβουλευτική σε διακυβέρνηση, φορολογία, χρηματοδότηση και διαδοχή.
- Ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης στις ΜμΕ με πρότυπα οικονομικής πληροφόρησης και διοικητικής οργάνωσης.

Ε. Παραγωγικότητα, δεξιότητες και ανθρώπινο κεφάλαιο

Η παραγωγικότητα είναι προϋπόθεση για καλύτερους μισθούς, ανταγωνιστικότητα και κοινωνική συνοχή. Προτείνονται:

- Εθνικός μηχανισμός διάγνωσης αναγκών δεξιοτήτων ανά κλάδο και περιφέρεια.
- Προγράμματα upskilling και reskilling με βάση πραγματικές ανάγκες επιχειρήσεων και με αξιολόγηση αποτελέσματος.
- Ισχυρή έμφαση σε τεχνικές δεξιότητες, βιομηχανικά επαγγέλματα, logistics, τεχνητή νοημοσύνη, κυβερνοασφάλεια, πράσινη μετάβαση και διοίκηση παραγωγής, με αναβάθμιση της ΕΕΚ.
- Θεσμική σύνδεση ΑΕΙ, Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης, ΔΥΠΑ, Επιμελητηρίων και επιχειρήσεων.
- Πιστοποιημένα προγράμματα κατάρτισης με συμμετοχή επιχειρήσεων στον σχεδιασμό, στην πρακτική άσκηση και στην αξιολόγηση.
- Κίνητρα για επιχειρήσεις που επενδύουν συστηματικά στην αναβάθμιση δεξιοτήτων των εργαζομένων.

ΣΤ. Ψηφιακός μετασχηματισμός και τεχνητή νοημοσύνη υπέρ των ΜμΕ

Η τεχνητή νοημοσύνη και η αυτοματοποίηση μπορούν να αντισταθμίσουν εν μέρει το έλλειμμα παραγωγικότητας και ανθρώπινου δυναμικού, αρκεί να φτάσουν πρακτικά στις μικρές επιχειρήσεις. Προτείνονται:

- Εθνικό σχέδιο τεχνητής νοημοσύνης για ΜμΕ, με πρακτικά εργαλεία χρήσης ανά κλάδο.
- Vouchers υψηλής προστιθέμενης αξίας για αυτοματοποίηση, ERP, CRM, e-commerce, data analytics, AI assistants και κυβερνοασφάλεια.
- Ψηφιακή λογιστική και διοικητική απλοποίηση, ώστε οι επιχειρήσεις να υποβάλλουν στοιχεία μία φορά στο Δημόσιο.
- Δημιουργία επιμελητηριακών κόμβων τεχνολογικής υποστήριξης για ΜμΕ.
- Πρόγραμμα κυβερνοασφάλειας για μικρές επιχειρήσεις με βασικά εργαλεία προστασίας, εκπαίδευση και πρότυπα συμμόρφωσης.
- Σύνδεση των ψηφιακών εργαλείων με πραγματική μείωση διοικητικού κόστους και όχι απλή μεταφορά της γραφειοκρατίας σε ηλεκτρονικό περιβάλλον.

Ζ. Ενέργεια, πράσινη μετάβαση και κλιματική ανθεκτικότητα

Η πράσινη μετάβαση πρέπει να μειώνει το κόστος και να ενισχύει την ανταγωνιστικότητα. Πέραν των έκτακτων μέτρων, απαιτούνται διαρθρωτικές παρεμβάσεις. Προτείνονται:

- Μόνιμος μηχανισμός μείωσης ενεργειακού κόστους για ενεργοβόρες αλλά βιώσιμες επιχειρήσεις, με διορθώσεις στη λειτουργία της αγοράς και στις ρυθμιζόμενες χρεώσεις.

- Ενεργειακές κοινότητες επιχειρήσεων σε βιομηχανικές περιοχές, εμπορικά κέντρα και τοπικά παραγωγικά οικοσυστήματα.
- Αξιοποίηση net metering και virtual net billing όπου εφαρμόζεται.
- Προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας για ΜμΕ με απλές διαδικασίες.
- Κίνητρα για κυκλική οικονομία, ανακύκλωση υλικών, μείωση αποβλήτων και επαναχρησιμοποίηση.
- Πρόγραμμα κλιματικής ανθεκτικότητας επιχειρήσεων έναντι πυρκαγιών, πλημμυρών, καυσώνων και διακοπών λειτουργίας, με ειδικές παρεμβάσεις σε περιοχές υψηλής τρωτότητας.

Η. Απλοποίηση διαδικασιών, ταχύτητα Δικαιοσύνης και φιλικό επιχειρηματικό περιβάλλον

Η γραφειοκρατία και οι καθυστερήσεις της Δικαιοσύνης αποτελούν «κρυφό φόρο» στην παραγωγή. Προτείνονται:

- Απλοποίηση αδειοδοτήσεων με σαφή χρονοδιαγράμματα και σιωπηρή έγκριση όπου δεν συντρέχει ζήτημα δημόσιας ασφάλειας ή περιβαλλοντικού κινδύνου.
- Μείωση διοικητικού κόστους με κατάργηση επαναλαμβανόμενων πιστοποιητικών και δικαιολογητικών.
- Ενιαία ψηφιακή πύλη επιχειρηματικών υποχρεώσεων.
- Επιτάχυνση της απονομής Δικαιοσύνης, ιδίως σε εμπορικές, επενδυτικές, φορολογικές και πιστωτικές διαφορές.
- Ειδικά τμήματα οικονομικών διαφορών με ψηφιακή διαχείριση υποθέσεων.
- Υποχρεωτική αξιολόγηση των επιπτώσεων κάθε νέας νομοθεσίας στις ΜμΕ («SME test»).
- Ενίσχυση της διαιτησίας ως ταχείας και αποτελεσματικής διαδικασίας επίλυσης εμπορικών και επιχειρηματικών διαφορών.

Θ. Χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός για την παραγωγή

Δεν μπορεί να υπάρξει παραγωγική ανασυγκρότηση χωρίς σαφή χώρο για παραγωγή. Προτείνονται:

- Επιτάχυνση επιχειρηματικών πάρκων και οργανωμένων υποδοχέων μεταποίησης, με έτοιμες υποδομές.
- Σαφές πλαίσιο χωροθέτησης logistics, αποθήκευσης, μεταποίησης και πράσινων υποδομών.
- Σύνδεση του χωροταξικού σχεδιασμού με τις επενδυτικές ανάγκες και τα περιφερειακά παραγωγικά οικοσυστήματα.
- Ταχεία αδειοδότηση εντός οργανωμένων υποδοχέων και ασφάλεια δικαίου για τις χρήσεις γης.
- Κίνητρα μετεγκατάστασης επιχειρήσεων από άτυπες συγκεντρώσεις σε οργανωμένες περιοχές.
- Βιομηχανικές και εμπορικές περιοχές με επαρκή δίκτυα ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης, οδικής πρόσβασης και ψηφιακών υποδομών.

I. Εξωστρέφεια, βιομηχανία, εμπόριο και νέες αγορές

Η Ελλάδα πρέπει να αυξήσει το μερίδιο προϊόντων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας, αξιοποιώντας τη γεωστρατηγική της θέση. Προτείνονται:

- Νέα εθνική στρατηγική εξαγωγών με κλαδικούς στόχους ανά αγορά.
- Ενίσχυση της συμμετοχής ελληνικών επιχειρήσεων σε διεθνείς αλυσίδες αξίας.
- Αναβάθμιση της εμπορικής διπλωματίας με μετρήσιμους στόχους και ενεργό ρόλο των Επιμελητηρίων.
- Branding ελληνικών προϊόντων σε αγροδιατροφή, φάρμακο, τεχνολογία, πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες, τουρισμό και ναυτιλιακές υπηρεσίες.
- Ειδική στήριξη της μεταποίησης και των βιομηχανικών επενδύσεων ως πυρήνα της εξαγωγικής βάσης.
- Αξιοποίηση της θέσης της Ελλάδας ως κόμβου logistics, ενέργειας, εμπορίου και τεχνολογίας.

ΙΑ. Περιφερειακή ανάπτυξη και πρωτογενής τομέας

Η παραγωγική ανασυγκρότηση πρέπει να φτάσει σε όλη την επικράτεια. Προτείνεται:

- Τοπικά παραγωγικά σχέδια ανά περιφέρεια με συμμετοχή Επιμελητηρίων, επιχειρήσεων, πανεπιστημίων και αυτοδιοίκησης.
- Ανασυγκρότηση της αγροδιατροφής με σύνδεση πρωτογενούς τομέα, μεταποίησης, τουρισμού και εξαγωγών.
- Υποδομές άρδευσης, ενέργειας, μεταφορών, αποθήκευσης και ψυχρής αλυσίδας.
- Κίνητρα για τοπικά clusters παραγωγών, μεταποιητών και εξαγωγέων.
- Ενίσχυση της νεανικής επιχειρηματικότητας στην περιφέρεια.
- Αξιοποίηση του πρωτογενούς τομέα ως κλάδου υψηλής προστιθέμενης αξίας και όχι ως τομέα χαμηλής αξίας.

IV. ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΙΣ ΑΜΕΣΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Το ΕΒΕΑ καταθέτει δεκατέσσερις συγκεκριμένες, εφαρμόσιμες προτάσεις που μπορούν να εξαγγελθούν και να δρομολογηθούν άμεσα. Για κάθε μία αποτυπώνονται περιγραφή, το πρόβλημα που λύνει, οι ωφελοούμενοι και ο δημοσιονομικός/θεσμικός χαρακτήρας της.

1. Πενταετές φορολογικό συμβόλαιο παραγωγικών επενδύσεων

Περιγραφή: Σταθερό, νομοθετικά κατοχυρωμένο φορολογικό πλαίσιο για επιχειρήσεις που υλοποιούν επενδύσεις σε εξοπλισμό, εξαγωγές, πράσινη μετάβαση, ψηφιακό μετασχηματισμό και Ε&Α.

Πρόβλημα που λύνει: Την αβεβαιότητα και την αναβλητικότητα που αναστέλλουν τις μακροχρόνιες επενδύσεις.

Ωφελοούμενοι: ΜμΕ, μεταποίηση, εξαγωγικές επιχειρήσεις, νέες παραγωγικές επενδύσεις.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Κυρίως θεσμικό μέτρο. Περιορισμένο άμεσο κόστος με θετική μεσοπρόθεσμη απόδοση μέσω αύξησης της φορολογικής βάσης.

2. Μείωση προκαταβολής φόρου και κατάργηση τέλους επιτηδεύματος

Περιγραφή: Σταδιακή αποκλιμάκωση της προκαταβολής φόρου από το 80% στο 40% και οριστική κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος, με προτεραιότητα στις συνεπείς και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις που επενδύουν στρατηγικά.

Πρόβλημα που λύνει: Τη δέσμευση ρευστότητας πριν από την παραγωγή εισοδήματος και την επιβάρυνση επιχειρήσεων ανεξάρτητα από την κερδοφορία τους.

Ωφελούμενοι: ΜμΕ, ελεύθεροι επαγγελματίες, νέες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις με επενδυτικό σχεδιασμό.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Στοχευμένη φορολογική ελάφρυνση με θετική επίδραση στη ρευστότητα και στη συμμόρφωση.

3. Κίνητρο επανεπένδυσης κερδών

Περιγραφή: Ευνοϊκή φορολόγηση των κερδών που επανεπενδύονται σε παραγωγικό εξοπλισμό, Ε&Α, πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις.

Πρόβλημα που λύνει: Τα χαμηλά ίδια κεφάλαια και την υπο-επένδυση των ΜμΕ.

Ωφελούμενοι: Μεταποιητικές και αναπτυσσόμενες ΜμΕ.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Στοχευμένη φορολογική δαπάνη με αυτοχρηματοδοτούμενο χαρακτήρα μέσω της αύξησης επενδύσεων.

4. Υπεραποσβέσεις 200% για παραγωγικές, πράσινες και ψηφιακές επενδύσεις

Περιγραφή: Ενισχυμένη φορολογική απόσβεση για επενδύσεις που αυξάνουν την παραγωγικότητα και μειώνουν το κόστος, με απλή διαδικασία πιστοποίησης.

Πρόβλημα που λύνει: Τη χαμηλή τεχνολογική αναβάθμιση και το χαμηλό κεφάλαιο ανά εργαζόμενο.

Ωφελούμενοι: Βιομηχανία, εμπόριο, υπηρεσίες, επιχειρήσεις logistics.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Στοχευμένο φορολογικό κίνητρο μέτριου εύρους με υψηλή αναπτυξιακή απόδοση.

5. Μείωση μη μισθολογικού κόστους για νέες πλήρεις θέσεις εργασίας

Περιγραφή: Σταδιακή μείωση εισφορών για νέες προσλήψεις πλήρους απασχόλησης, ιδίως σε κλάδους με ελλείψεις δεξιοτήτων.

Πρόβλημα που λύνει: Το υψηλό κόστος εργασίας και τη δυσκολία πρόσληψης και διατήρησης προσωπικού.

Ωφελούμενοι: Εργαζόμενους, επιχειρήσεις, νέους, γυναίκες, τεχνικά επαγγέλματα.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Δημοσιονομικό μέτρο με μερική αντιστάθμιση από την αύξηση της απασχόλησης και της φορολογικής βάσης.

6. Νέο Ταμείο Εγγυοδοσίας ΜμΕ μετά το RRF

Περιγραφή: Μόνιμο εγγυοδοτικό εργαλείο νέας γενιάς μέσω της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας, με μόχλευση ΕΤΕπ/EBRD.

Πρόβλημα που λύνει: Την περιορισμένη πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό και τα υψηλά spreads των μικρών επιχειρήσεων.

Ωφελούμενοι: Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις χωρίς επαρκείς εξασφαλίσεις.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Απαιτεί αρχική κεφαλαιακή δέσμευση με υψηλό πολλαπλασιαστή. Συγχρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς πόρους.

7. «Δεύτερη Ευκαιρία στην Πράξη» και εμβάθυνση του εξωδικαστικού

Περιγραφή: Ταχύτερες, αυτοματοποιημένες και πιο δεσμευτικές ρυθμίσεις, με θεσμική επανένταξη βιώσιμων επιχειρηματιών μετά από επιτυχή ρύθμιση οφειλών.

Πρόβλημα που λύνει: Το υψηλό ιδιωτικό χρέος και τον μόνιμο αποκλεισμό βιώσιμων επιχειρήσεων από τη χρηματοδότηση.

Ωφελούμενοι: Βιώσιμες υπερχρεωμένες επιχειρήσεις και επαγγελματίες με ιστορικό κρίσης.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Κυρίως θεσμικό/διαχειριστικό μέτρο, δημοσιονομικά ουδέτερο έως θετικό μέσω αύξησης της εισπραξιμότητας.

8. Ρύθμιση 120 δόσεων και συμψηφισμός οφειλών-απαιτήσεων

Περιγραφή: Θεσμοθέτηση λειτουργικής δυνατότητας ρύθμισης οφειλών προς το Δημόσιο σε έως 120 δόσεις, σε συνδυασμό με πλήρη, γρήγορο και αυτοματοποιημένο συμψηφισμό οφειλών και βεβαιωμένων απαιτήσεων επιχειρήσεων έναντι του Δημοσίου.

Πρόβλημα που λύνει: Την έλλειψη ρευστότητας, τον εγκλωβισμό βιώσιμων επιχειρήσεων σε ληξιπρόθεσμες οφειλές και την καθυστέρηση επιστροφών ή πληρωμών από το Δημόσιο.

Ωφελούμενοι: Συνεπείς αλλά πιεσμένες επιχειρήσεις, επαγγελματίες, προμηθευτές του Δημοσίου και επιχειρήσεις με επιστροφές φόρων ή λοιπές απαιτήσεις.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Θεσμικό και δημοσιονομικό μέτρο που μπορεί να αυξήσει την εισπραξιμότητα και να μειώσει τις αμοιβαίες εκκρεμότητες Δημοσίου-επιχειρήσεων.

9. Συμπληρωματική ειδική λύση για πυρόπληκτα και παλαιά εγγυημένα δάνεια

Περιγραφή: Ειδικό πλαίσιο για οφειλές που συνδέονται με φυσικές καταστροφές και κρατικές εγγυήσεις, συμπληρωματικά προς τις γενικές διαδικασίες ρύθμισης δανείων με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου, με κοινωνικό, αποκαταστατικό και παραγωγικό κριτήριο.

Πρόβλημα που λύνει: Τον εγκλωβισμό επιχειρήσεων και επαγγελματιών σε χρέη παλαιών κρίσεων, τα οποία δεν αντιμετωπίζονται επαρκώς με οριζόντιες ρυθμίσεις.

Ωφελούμενοι: Πυρόπληκτες και πλημμυρόπληκτες περιοχές, τοπικές επιχειρήσεις, περιφερειακά Επιμελητήρια.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Θεσμική και δημοσιονομική παρέμβαση ειδικού σκοπού.

10. Εθνικό πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης για ΜμΕ

Περιγραφή: Πρακτικά εργαλεία ΑΙ και αυτοματοποίησης, ψηφιακά vouchers, εκπαίδευση και συμβουλευτική μέσω των Επιμελητηρίων.

Πρόβλημα που λύνει: Το ψηφιακό χάσμα, τη χαμηλή τεχνολογική υιοθέτηση και το έλλειμμα παραγωγικότητας.

Ωφελούμενοι: Μικρές επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες, εμπόριο, μεταποίηση.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Συνδυασμός στοχευμένης δαπάνης (vouchers) και θεσμικής/συμβουλευτικής υποδομής.

11. Εθνικό Σύστημα Δεξιοτήτων με συμμετοχή Επιμελητηρίων

Περιγραφή: Μηχανισμός διάγνωσης αναγκών ανά κλάδο και περιφέρεια, με πιστοποιημένα προγράμματα κατάρτισης συνδεδεμένα με τη ζήτηση.

Πρόβλημα που λύνει: Την αναντιστοιχία δεξιοτήτων και τις εκατοντάδες χιλιάδες κενές θέσεις.

Ωφελούμενοι: Επιχειρήσεις, εργαζόμενους, άνεργους, νέους.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Αξιοποιεί υφιστάμενους πόρους κατάρτισης, κυρίως ανακατεύθυνση και ποιοτική αναβάθμιση.

12. Ενεργειακές κοινότητες επιχειρήσεων και μηχανισμός μείωσης κόστους

Περιγραφή: Κίνητρα για συλλογικά σχήματα αυτοπαραγωγής και εξοικονόμησης, σε συνδυασμό με μόνιμο μηχανισμό μείωσης του ενεργειακού κόστους.

Πρόβλημα που λύνει: Το διαρθρωτικά υψηλότερο και ασταθές ενεργειακό κόστος έναντι της ΕΕ.

Ωφελούμενοι: Εμπορικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις, επιχειρηματικά πάρκα, περιφέρειες.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Μεικτός χαρακτήρας, ρυθμιστικές παρεμβάσεις και στοχευμένη στήριξη, με δυνατότητα ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης.

13. Fast-track αδειοδότηση και δίκτυο επιχειρηματικών πάρκων

Περιγραφή: Ταχεία αδειοδότηση επιχειρήσεων εντός οργανωμένων υποδοχέων, με ανάπτυξη σύγχρονων επιχειρηματικών πάρκων και υποδομών logistics.

Πρόβλημα που λύνει: Τη χωροταξική ασάφεια και τις καθυστερήσεις που ανακόπτουν τις επενδύσεις.

Ωφελούμενοι: Μεταποίηση, logistics, βιομηχανία, επενδυτές.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Θεσμικό/διοικητικό μέτρο με χαμηλό κόστος, επενδυτικό σκέλος με δυνατότητα ΣΔΙΤ και αξιοποίησης ΕΣΠΑ.

14. Εμπορική Διπλωματία 2.0 και εθνική στρατηγική εξαγωγών

Περιγραφή: Στόχοι εξαγωγών ανά χώρα και κλάδο, με ενεργό ρόλο των Επιμελητηρίων, επιχειρηματικές αποστολές και συστηματικό branding ελληνικών προϊόντων.

Πρόβλημα που λύνει: Την υστέρηση σε εξαγωγές και την περιορισμένη διεθνή παρουσία πολλών ΜμΕ.

Ωφελούμενοι: Εξαγωγικές και δυνητικές εξαγωγικές επιχειρήσεις, αγροδιατροφή.

Δημοσιονομικός / Θεσμικός χαρακτήρας: Μέτριο κόστος με υψηλή απόδοση, συντονισμός φορέων και αξιοποίηση του δικτύου Επιμελητηρίων.

V. ΣΥΝΟΠΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Ο πίνακας συνοψίζει τις δεκατέσσερις άμεσες προτεραιότητες, με αντιστοίχιση σε άξονα πολιτικής, ομάδα-στόχο, χρονικό ορίζοντα και αναμενόμενο αποτέλεσμα.

Πρόταση	Άξονας πολιτικής	Ομάδα-στόχος	Χρονικός ορίζοντας	Αναμενόμενο αποτέλεσμα
1.Πενταετές φορολογικό συμβόλαιο επενδύσεων	Φορολογία / επενδύσεις	Παραγωγικές επιχ., ΜμΕ	2026–2030	Σταθερότητα, αύξηση επενδύσεων
2.Μείωση προκαταβολής φόρου & κατάργηση τέλους επιτηδεύματος	Φορολογία / ρευστότητα	ΜμΕ, επαγγελματίες, νέες επιχ.	Άμεσο	Ρευστότητα, ελάφρυνση σταθερών βαρών
3.Κίνητρο επανεπένδυσης κερδών	Φορολογία / επενδύσεις	ΜμΕ & μεταποίηση	Άμεσο	Ισχυρότερα ίδια κεφάλαια
4.Υπεραποσβέσεις 200%	Παραγωγικότητα / τεχνολογία	Βιομηχανία, εμπόριο, Logistics	Άμεσο	Ταχύτερη τεχνολογική αναβάθμιση
5.Μείωση μη μισθολογικού κόστους (νέες θέσεις)	Εργασία / ανταγωνιστικότητα	Επιχειρήσεις & εργαζόμενοι	2026–2028	Περισσότερες πλήρεις θέσεις
6.Νέο Ταμείο Εγγυοδοσίας ΜμΕ	Χρηματοδότηση	Πολύ μικρές & μικρές επιχ.	Άμεσο–μεσοπρ.	Διεύρυνση πρόσβασης σε δανεισμό
7.«Δεύτερη Ευκαιρία στην Πράξη» & εξωδικαστικός	Ιδιωτικό χρέος	Βιώσιμες υπερχρεωμένες επιχ.	Άμεσο	Επανένταξη, ρευστότητα
8.Ρύθμιση 120 δόσεων & συμψηφισμός οφειλών-απαιτήσεων	Ιδιωτικό χρέος / Δημόσιο	Επιχ. με οφειλές ή απαιτήσεις	Άμεσο	Ρευστότητα, εισπραξιμότητα, συμμόρφωση
9.Συμπληρωματική λύση για πυρόπληκτα & εγγυημένα δάνεια	Ιδιωτικό χρέος / περιφέρεια	Θεομηνιόπληκτες επιχ.	Άμεσο	Απεγκλωβισμός τοπικών οικονομιών
10.Εθνικό πρόγραμμα ΑΙ για ΜμΕ	Ψηφιακός μετασχ.	ΜμΕ όλων των κλάδων	2026–2029	Παραγωγικότητα, μείωση κόστους
11.Εθνικό Σύστημα Δεξιότητων	Ανθρώπινο κεφάλαιο	Επιχ., εργαζόμενοι, νέοι	2026–2030	Κάλυψη κενών θέσεων
12.Ενεργειακές κοινότητες & μηχανισμός κόστους	Ενέργεια / πράσινη μετάβ.	Ενεργοβόρες & ΜμΕ	2026-2028	Μείωση ενεργειακού κόστους
13.Fast-track αδειοδότηση & επιχ. πάρκα	Επιχ. περιβάλλον / χωροταξία	Μεταποίηση, logistics	Άμεσο–μεσομακρ.	Ταχύτερες επενδύσεις, οργαν. γη
14.Εμπορική Διπλωματία 2.0 & εξαγωγές	Εξωστρέφεια	Εξαγωγικές & αγροδιατροφή	2026–2030	Άνοιγμα νέων αγορών

VI. ΣΥΝΟΨΗ

Η χώρα βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο. Η πρόοδος των τελευταίων ετών είναι πραγματική και πρέπει να διαφυλαχθεί. Η επόμενη φάση της ελληνικής οικονομίας θα κριθεί από την ποιότητα της ανάπτυξης: από το αν η οικονομική μεγέθυνση συνδέεται με περισσότερες επενδύσεις, εξαγωγές, καλύτερες θέσεις εργασίας, ισχυρότερες ΜμΕ, πιο ανθεκτικές περιφέρειες, περισσότερη καινοτομία και μεγαλύτερη παραγωγικότητα.

Το ΕΒΕΑ πιστεύει ότι η 90^η ΔΕΘ πρέπει να σηματοδοτήσει μια νέα εθνική συμφωνία για την παραγωγική οικονομία, η οποία θα υπερβαίνει τον εκλογικό κύκλο, θα υπηρετεί τη δημοσιονομική υπευθυνότητα, θα ενισχύει την επιχειρηματικότητα και θα δημιουργεί όρους βιώσιμης κοινωνικής ευημερίας. Οι εξαγγελίες της ΔΕΘ πρέπει να συνδεθούν με εφαρμόσιμες πολιτικές, με χρονοδιάγραμμα, δείκτες αποτελέσματος και θεσμική συνέχεια.

Η αγορά ζητά σταθερούς κανόνες, πρόσβαση σε χρηματοδότηση, λιγότερη γραφειοκρατία, χαμηλότερο κόστος παραγωγής, σύγχρονες δεξιότητες, επενδυτικά κίνητρα και δίκαιη μεταχείριση. Το ΕΒΕΑ δηλώνει την ετοιμότητά του να συμβάλει με τεκμηρίωση, προτάσεις, διαβούλευση και συνεργασία με την Πολιτεία, τα κόμματα, τους θεσμικούς φορείς, τα πανεπιστήμια και τα Επιμελητήρια όλης της χώρας.

Ο εθνικός στόχος είναι σαφής: μια ελληνική οικονομία πιο παραγωγική, πιο δίκαιη, πιο εξωστρεφής και πιο ανθεκτική. Μια οικονομία που θα δημιουργεί διατηρήσιμη αξία και θα δίνει στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να μεγαλώνουν, να καινοτομούν και να ανταγωνίζονται διεθνώς. Αυτό είναι το νέο παραγωγικό σύμβολο που έχει ανάγκη η χώρα — και αυτό είναι το πεδίο στο οποίο το ΕΒΕΑ είναι έτοιμο να συμβάλει θεσμικά, υπεύθυνα και δημιουργικά.

Παράρτημα: Βασικές πηγές και παραπομπές

Τα στοιχεία και οι εκτιμήσεις του παρόντος Υπομνήματος αντλούνται από πρόσφατες δημοσιεύσεις των ακόλουθων επίσημων και θεσμικών φορέων (στοιχεία 2025–2026).

- ΕΛΣΤΑΤ — ΑΕΠ α' τριμήνου 2026, Δείκτης Τιμών Καταναλωτή Μαΐου 2026 (γενικός ΔTK +5,2%), Έρευνα Εργατικού Δυναμικού 2026.
- Eurostat — Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (Ελλάδα +4,9% Μάιος 2026), δείκτες τιμών ενέργειας επιχειρήσεων.
- Τράπεζα της Ελλάδος — Δελτίο για τον Πληθωρισμό & Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2026 (πρόβλεψη γενικού πληθωρισμού 3,8% / ενεργειακού 11,1% για το 2026), Έκθεση Διοικητή 2025 (ΑΕΠ, πρωτογενές πλεόνασμα, χρέος, επενδύσεις).
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή — Spring 2026 Economic Forecast (Ελλάδα: ΑΕΠ 1,8% 2026 / 1,6% 2027) Recovery and Resilience Facility — Greece, Έκθεση Χώρας 2026.
- IOBE — «Η Ελληνική Οικονομία», Μελέτη IOBE για λογαριασμό ΣΕΒ για την παραγωγικότητα (παραγωγικότητα εργασίας ≈54% του μ.ό. ΕΕ ανά εργαζόμενο, ≈43% ανά ώρα).
- ΣΕΒ — BusinessPulse / θέσεις για επενδυτικό κενό (ανάγκη επενδύσεων ≥21% του ΑΕΠ) και δεξιότητες.
- ΓΣΕΒΕΕ / ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ — εξαμηνιαία δελτία κλίματος μικρών & πολύ μικρών επιχειρήσεων.
- ΟΟΣΑ — Financing SMEs and Entrepreneurs 2026 (Ελλάδα).
- Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα — Έρευνα SAFE για την πρόσβαση των επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση.
- Διεθνές Νομισματικό Ταμείο — Greece, Article IV Consultation 2026.
- Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών / ΑΑΔΕ — στοιχεία ιδιωτικού χρέους (≈240 δισ. ευρώ συνολικά, ληξιπρόθεσμες οφειλές προς Δημόσιο & ταμεία >160 δισ., >4,7 εκατ. ΑΦΜ με οφειλές, Μάρτιος 2026), Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό–Διαρθρωτικό Σχέδιο.
- ManpowerGroup — Global Talent Shortage Survey 2026 (≈84% των Ελλήνων εργοδοτών δυσκολεύεται να καλύψει θέσεις).
- Cedefop — δεδομένα για δεξιότητες, αγορά εργασίας και ψηφιακή/πράσινη μετάβαση.
- Ελληνική Αναπτυξιακή Τράπεζα (ΕΑΤ), ΕΤΕπ, EBRD — εγγυοδοτικά & χρηματοδοτικά εργαλεία.
- Εθνικό Μητρώο Διοικητικών Διαδικασιών — Ρύθμιση οφειλών δανείων με εγγύηση Ελληνικού Δημοσίου έως 120 μηνιαίες δόσεις, άρθρο 293 ν. 4738/2020.
- Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος — Παρέμβαση για άμεση ειδική νομοθετική ρύθμιση για τα πυρόπληκτα δάνεια με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, Ιούνιος 2026.